

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-653/23-J

Název	Dětský domov, Telč, Štěpnická 111
Sídlo	Štěpnická 111, 588 56 Telč
E-mail	ddtelc@ctn.cz
IČO	48 461 881
Identifikátor	600 030 628
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Milan Opravil
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Místo inspekční činnosti	Štěpnická 111
Inspekční činnost na místě	10. – 12. 5. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb poskytovaných dětským domovem a činností školní jídelny podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále domov, zařízení, DD) vykonává činnost dětského domova a školní jídelny. Nejvyšší povolený počet lůžek v domově je 24. K termínu inspekční činnosti bylo v domově umístěno a zároveň fyzicky přítomno 23 dětí ve třech rodinných skupinách a jednom tréninkovém bytě. Z celkového počtu má sedm dětí diagnostikována speciální vzdělávací potřeby.

Děti ve věkovém rozmezí od čtyř do osmnácti let se vzdělávají v předškolním, základním a středním vzdělávání. Na základě smluv o dobrovolném pobytu zůstává v domově jeden chlapec.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Činnost dětského domova vychází ze zpracované analýzy vývoje školského zařízení, z dosažených pozitivních posunů i nenaplněných cílů. Na základě výsledků vedení zařízení stanovilo další cíle, které ročně konkretizuje v ročních plánech činnosti zařízení. Ředitel pravidelně hodnotí stav zařízení ve všech pedagogických oblastech a výsledky implementuje do praxe. Výsledky hospitační a kontrolní činnosti jsou projednávány na poradách, kde jsou navrhována konkrétní a účinná opatření na zlepšení výchovně vzdělávací činnosti. Vnitřní informační systém zařízení je v elektronické podobě, je přehledný, funkční a podporuje informovanost všech pedagogů, podporuje komunikaci mezi nimi, ale i sjednocuje výchovné působení na děti.

Celoroční organizace výchovně vzdělávacích činností vychází z potřeb dětí, personálních, materiálních a finančních podmínek a navazuje na vzdělávání ve školách, které děti navštěvují. Rozvržení služeb vychovatelů i počty dětí v rodinných skupinách jsou nastaveny v souladu s právními předpisy. I přes žádost ředitele o navýšení pracovníka pro noční dohled nad dětmi směrem ke zřizovateli, je péče o děti v nočních hodinách stále zabezpečována pouze jedním pracovníkem, který v době noční služby vykonává ještě další činnosti (praní a žehlení prádla) a nemůže tak v celém zařízení, které je velmi členité, garantovat bezpečnost všech dětí.

Odbornou výchovně vzdělávací činnost v dobré kvalitě zajišťuje v zařízení 11 pedagogických pracovníků. Psychologické služby zajišťuje externí odborný pracovník na zkrácený úvazek. V souladu s aktuálními potřebami je průběžně organizováno další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na finanční a informační gramotnost, orientaci v mezilidských vztazích, nakládání s volným časem, prevenci rizikového chování, zneužívání návykových látek, kouření, šikanu a kriminalitu.

Zařízení zatím nezajišťuje přístup pedagogů k supervizi vykonávané nezávislým supervizorem, čímž jim nenabízí možnost vnímat a reflektovat vlastní práci nebo vzájemné vztahy z jiného pohledu, či nacházet nová řešení problematických situací, které při činnostech s dětmi vznikají.

Všechny tři rodinné skupiny mají velmi dobré prostorové a materiální podmínky pro výchovu a vzdělávání dětí. Jsou dobře vybavené pravidelně obnovovaným nábytkem a mají prostorové podmínky jako v běžné rodině. Děti v zařízení mají prostor, kde si mohou uchovávat své osobní věci uzamčené s možností volného přístupu k nim. Všechny rodinné skupiny jsou vybaveny výpočetní technikou s připojením na internet. Rovněž materiální vybavení pro volnočasové aktivity a zájmy dětí je na velmi dobré úrovni a využívá se pravidelně v rámci výchovně vzdělávacích činností (sportovní potřeby, keramická pec), což se potvrdilo při hospitacích. Pro získávání potřebných finančních a sociálních kompetencí,

uplatnitelných po odchodu dětí ze zařízení, je v objektu zařízení k dispozici byt. Zde jsou umístovány většinou dospělé studující nezaopatřené osoby.

Potřebná pozornost byla věnována bezpečnosti a ochraně zdraví. Děti byly pravidelně poučovány o bezpečném chování v zařízení i mimo ně, důraz byl kladen na oblast prevence rizikového chování, na podporu zdravého životního stylu, smysluplného využívání volného času a osvojení prosociálního chování.

Dětem je poskytováno plné hmotné zaopatření i v režimu školního stravování. Děti se v pondělí až pátek stravují ve společné jídelně, v sobotu a neděli je v rámci přímého zaopatření zajištěno stravování dětí přímo v rodinných skupinách.

Zařízení hospodařilo s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu a z rozpočtu zřizovatele, které mu umožňovaly realizovat péči o svěřené děti. Ředitel domova je aktivní ve vyhledávání dalších možností zejména ke zkvalitňování materiálních podmínek a pro uskutečňování výchovně vzdělávacích akcí a programů pro děti, mimo jiné získáváním finančních darů prostřednictvím sponzorů. Veškeré poskytnuté finanční prostředky byly efektivně využity ve prospěch dětí a k podpoře výchovně vzdělávacího procesu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Domovu se osvědčila práce i organizace dětí v koedukovaných skupinách, vytvářel vhodné podmínky pro společné umístění sourozenců v rodinné skupině, čímž podporoval rozvoj sourozeneckých vztahů, přispíval k vytváření pozitivních vztahů mezi dětmi navzájem a k jejich úspěšné socializaci.

Hospitační činnost probíhala v odpoledních a podvečerních hodinách, v kterých byly využívány různé metody a formy výchovně vzdělávací práce, které odpovídaly potřebám, možnostem, schopnostem a věku dětí, přičemž byly respektovány jejich individuální zájmy. Děti byly vedeny k pravidelné domácí školní přípravě, pracovním činnostem a naplňování sociálních a komunikačních kompetencí.

Z uskutečněných hospitací a rozhovorů bylo patrné, že výchova a vzdělávání probíhá v podnětném a estetickém prostředí, v příjemné, téměř rodinné atmosféře, ve které byly uspokojovány sociální i emoční potřeby dětí. Ty se při sledovaných činnostech chovaly přirozeně, zřetelné byly silné vazby mezi dětmi navzájem, blízký byl i jejich vztah k pedagogům, které všechny oslovovaly „teto“ nebo „strejdo“.

Přínosné pro zkvalitňování poskytovaného vzdělávání a jejich výchovy bylo důsledné a jednotné dodržování nastavených pravidel všemi zaměstnanci zařízení. Sledované denní aktivity vycházely především z přání dětí a organizace dne. Jejich nedílnou součástí bylo osobní volno, samostatné vycházky a kroužky mimo zařízení, svědčící o vhodném poměru mezi řízenými a volnými aktivitami. Individuální specifické formy práce s dětmi, které jsou deklarovány v programech rozvoje osobnosti jednotlivých dětí, nebyly vždy provázány s plánováním a realizací výchovně vzdělávacích aktivit rodinné skupiny uváděných v týdenních plánech činnosti.

Dětem byl ponechán prostor pro sebevyjádření a možnost pro vytvoření osobního zázemí a soukromí, které v původním rodinném prostředí neměly. S případnými problémy se děti obracely s důvěrou přímo na pedagogy, s nimiž běžně řešily své problémy. V rozhovorech se školními inspektory děti potvrdily, že se nesetkaly v zařízení s ponižováním, fyzickým trestáním nebo agresí způsobenou jiným dítětem ani dospělým zaměstnancem. Nebyly omezovány v přijímání návštěv osob blízkých nebo kamarádů z řad vrstevníků z kmenových škol kam docházejí. Zařízení umožňovalo dětem samostatný pohyb formou vycházek

i dovolenek. Tak aktivně podporovalo v zájmu jejich zdravého psychického a emočního vývoje pravidelný kontakt a udržování vztahů i vazeb se zákonnými zástupci nebo osobami blízkými a rodinou, což se ve většině případů velmi dobře dařilo. Děti uvedly, že jsou v dětském domově spokojené, se svými právy a povinnostmi byly seznámeny, svůj pobyt v zařízení hodnotily pozitivně.

Pozitivně byla hodnocena snaha zařízení vést děti k přípravě vlastní stravy každý víkend. Jako dílčí nedostatek byla hodnocena forma přípravy dětí a vychovatelů na nakupování bez předchozího sestavení rozpočtu potřebných surovin, což dostatečně nepodporuje rozvoj finanční gramotnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výchovný a vzdělávací proces vychází z adaptačního období po příchodu dítěte do zařízení, respektování osobnosti a napravování negativních životních zkušeností. Hodnocení chování a jednání dětí je pravidelné a cílené. Pedagogičtí pracovníci denně monitorují poměry a vztahy mezi dětmi v rodinných skupinách a sledují vlivy, které na ně působí. Primárně je hodnocení založeno na individuálním přístupu ke každému dítěti včetně důrazu na znalost jeho aktuálního stavu, osobnosti i diagnózy. Skládá se z neformálního večerního průběžného hodnocení každodenních aktivit a individuálních výsledků dětí v rodinných skupinách, kdy jsou jejich zážitky během celého dne hodnoceny slovně. Měsíčně probíhá komunita celého zařízení a všech dětí z rodinných skupin s pedagogy. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že sebehodnocení využívají minimálně a vzájemné hodnocení jen zřídka. Hodnocení od pedagogů respektují, jejich smysl a účel je jim dobře znám a rozumějí mu.

V období od poslední inspekční činnosti se výskyt negativního jednání dětí nezvýšil. Útěky dětí ze zařízení nebyly ve sledovaném období zaznamenány, což je výsledek kvalitní péče o ně ze strany všech zaměstnanců domova.

Ve sledovaném období ukládali vychovatelé opatření ve výchově méně často, ale transparentně a pro děti předvídatelně. Ty tím získávaly validní zpětnou vazbu o svém chování a jednání. Převažovala pozitivní opatření ve výchově, která měla významný kladný a motivační vliv při dosahování žádaných změn v postojích dětí a jejich dalším rozvoji (dobrovolnická práce, příkladné plnění školních povinností, reprezentace zařízení na veřejnosti), čehož si, jak uvedly děti v rozhovorech se školními inspektory, byly vědomy. Přijímaná opatření k negativním projevům chování či jednání dětí jsou účinná a účelná, jen ojediněle byly u dětí zaznamenány drobné krádeže, vulgarity nebo posmívání. Při řešení negativních jevů ředitel i vychovatelé úzce spolupracují s psychiatrem (při diagnostice a stanovení medikace) a odbornými pracovníky zabývajícími se problematikou prevence a řešením sociálně patologických jevů (ambulance střediska výchovné péče, spádový diagnostický ústav).

Preventivní strategie se promítala do celkového dění zařízení. Každoročně vyhodnocovaný program minimální prevence byl zaměřen na průběh a efektivitu jednotlivých aktivit, naplňování poslání, cílů i kvality poskytované péče. Pedagogové plánovitě zařazovali do preventivního programu činnosti, které měly umožnit dětem lépe se začlenit do společnosti, převzít zodpovědnost za vlastní chování a také se naučit týmové spolupráci. Děti se aktivně zapojovaly do pravidelných mimoškolních aktivit a kroužků pořádaných externími institucemi (sportovní klub, dům dětí, základní školy).

Částky kapesného jsou vypláceny dětem v maximální možné výši v souladu s příslušnými právními předpisy, ale nemají motivační charakter. Mladší děti mají kapesné uloženo

u vychovatelek, starší u sebe. Z rozhovorů se školními inspektory vyplynulo, že některé děti neznají ceny běžného zboží v obchodech a neví, kde tyto věci mohou zakoupit.

Děti mají k dispozici schránku důvěry, kterou, jak potvrdily v rozhovorech se školními inspektory, využívají minimálně. Přípomínky a podněty k chodu zařízení děti sdělují hlavně v rámci komunit v rodinných skupinách vychovatelkám, na setkáních spolusprávy dětí nebo osobně řediteli. Mezi zaměstnanci mají blízkou osobu, které se mohou vždy svěřit a této možnosti také využívají. Jejich stížnosti i podněty jsou řešeny a vyhodnocovány.

Zařízení se cíleně zabývalo výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují. Individuálním potřebám a výsledkům dětí z kmenových škol vychovatelé přizpůsobovali jejich každodenní přípravu na vyučování. Vychovatelky průběžně spolupracovaly rovněž s třídními učiteli a vyučujícími, pravidelně se účastnily třídních schůzek, v odůvodněných případech využívaly telefonický kontakt, což jim poskytovalo zpětnou vazbu a podněty k přijímání účinných opatření. Výchovně vzdělávací činnosti probíhaly ve shodě s deklarovanými cíli sociálního učení, s důrazem na úspěšné dokončení základního a středního vzdělání.

Ke zvyšování kvality vzdělávání a rozvoji osobnosti dětí přispívají partnerské vztahy se zřizovatelem, místními organizacemi, městským úřadem v Telči a Třešti. Činnost dětí aktivně podporuje také obecně prospěšná společnost ČTYŘLÍSTEK fungující při domově.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Došlo k doplnění a posílení domova o externího odborného pracovníka-psychologa, napomáhá řešit aktuální problémy dětí.
- Ve sledovaném období přibývalo dětí s psychiatrickými problémy, medikacemi a začínajícími poruchami chování.
- Obměna kolektivu dětí, nyní převažují děti 1. stupně základní školy a děti mateřské školy.

Silné stránky

- Vedení domova aktivně získává další finanční prostředky na svoji činnost a provoz.
- Zařízení se daří vytvářet příjemné a podnětné prostředí, což se kladně projevuje v chování, výchově a vzdělávání dětí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Příležitosti ke zlepšení byly spatřovány zejména v podpoře samostatnosti v oblasti finanční gramotnosti dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků preferenčně zaměřit na využívání finanční gramotnosti při individualizaci vzdělávání a hodnocení vzdělávacího procesu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje školského zařízení, ze dne 2. 1. 2023
2. Plán práce na školní rok 2022/2023, ze dne 29. 9. 2022
3. Výroční zpráva o činnosti, DD Telč ve školním roce 2021/2022
4. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti za školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
5. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
6. Týdenní plány výchovně vzdělávací činnosti (písemná verze), školní rok 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
7. Seznam dětí DD Telč, jejich rozdělení do rodinných skupin platný k 10. 5. 2023
8. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení k termínu inspekční činnosti (namátkový výběr)
9. Programy rozvoje osobnosti dětí na školní rok 2022/2023 (namátkový výběr)
10. Hodnocení Programů rozvoje osobnosti dětí na školní rok 2021/2022
11. Minimální preventivní program pro školní rok 2022/2023
12. DVPP na školní rok 2022/2023, ze dne 29. 9. 2022
13. Smlouva o prodlouženém pobytu (1ks)
14. Opatření ve výchově, školní rok 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekční činnosti (namátkový výběr)
15. Sezení s dětmi, ze dne 28. 4. 2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Eva Bekeová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Pavel Hudeček, školní inspektor

Ing. Hana Vejdová, kontrolní pracovnice

Mgr. Libor Žilka, školní inspektor

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.